

Samfundets Orden, og hvor disse Egenstaber næres under en udstrakt Frihed, faar Intelligentsen en haard Kamp at bestaa mod Uvidenheden, og da bliver det tilvoisfe vanskeligt at overvinde den onde Tilbøielighed. Naar vi nu anvende disse Betragtninger paa den Tilstand, som rimeligvis vil indtræde ved Gjenemførelsen af nærværende Lovforslag, kan man fornuftigvis kun komme til det Resultat, at hvor Uvidenheden afholder Menneskene fra at have klare Begreber om Ret og Uret, og Kummer og Ræringssorger tynges Sindet, og hvor Midlerne ere for indskrænkede, til at kunne tilveiebringe saadanne nødvendige Betingelser for Samfundets Sikkerhed og Orden, som kunde give visse Samfundsklasser Udgang til det politiske Livs Forhandlinger, der skal man vogte sig for at sprænge de Grændser, som ligge mellem Oplysning og Uvidenhed, thi da ville vi ikke skabe retfærdige, men unaturlige Tilstande, Tilstande, som man meget godt kan sammenligne med et Raffineri, hvis forskjellige Led ere forrykkede derhen, hvor de ikke passe, saa at det Hele kommer til at arbejde trangt og til Slutningen vil gaa i Staa efter at have overbevist os om, at Forandringen har været en Tilbagegang i Stedet for en Fremgang. Vi gaa ikke Sandheden for nær, naar vi sige, at Flertallet af den Samfundsklasse, som vil blive begunstiget ved denne Lov, i Virkeligheden ikke er i Besiddelse af den Uegenyttighed og Indsigt, som bør betinge Udgang til det politiske Liv og være den konstitutionelle Myndigheds Særkjende, og det vilde dog være unaturligt at tænke sig, at de, som fra Ungdommen have arbejdet i trange Raar, og som ikke have haft Midler til at berige deres Erfaring paa den Maade, at de med uhildet Blik kunne se ind i disse forskjellige Forhold, som fortære under den kommunale Styrelse, skulde kunne paatage sig det virkelig betydelige Ansvar, som paahviler enhver Statsborger, der overtager Tillidshverv i det Offentliges Tjeneste.

Formanden: Man kan vel tillægge en enkelt Samfundsklasse mindre Guldkommenter end andre, men jeg tror ikke, at det vil være ret at tillægge den ene mindre „Uegenyttighed“ end andre.

Ulstrup: I Anledning af den ærede Formands Udtalelse skal jeg bemærke, at jeg ingenlunde misfjender, at der gives Forhold, hvor Naturen særlig har begunstiget Medborgere, men naar dette er Tilfældet, saa vil Geniet og Dygtigheden ogsaa uden noget Kunstmiddel vide at bryde sig sin naturlige Bane gennem Vanskelighederne og naae den Stilling i Samfundet, hvortil de ere stillede. Der behøves tilvoisfe ingen Valglov for at fremtvinge dette. Jeg veed vel, at de ærede Forslagsstillere ville indvende, at deres Forslag kun har til Hensigt at tilveiebringe en Lighed mellem de forskjellige Samfundsklasser med Hensyn til Valgretten, og at det hviler paa Hensynet til Menneskerettighederne, men at Lighedsprincippet ved nærværende Betilighed lige saa lidt tilfulde kan komme til Anvendelse som ved saa mange andre, hvor vi dog ikke ønske at dele Betingelser med vore mindre vel stillede Medborgere, men fordrer, at Eiendomsretten skal respekteres. Jeg maa tillige minde om, at der i vor Tid findes Agitatorer i Overflod, som gjerne beile til Uvidenheden for at komme til Magt og Indflydelse paa hele Samfundets Bekostning, og naar vi ved vore Love begunstige disse Agitatorer, maa vi ogsaa være betænkte paa at bære Ansvar for, at de større Landeieendomsbesiddere, Gaardmændene og den mere oplyste Del af Kjøbstadsbefolkningen ville komme til at vige deres Sæde i Sogneraad, Byraad og i den lovgivende Forsamling for Personer, der i Virkeligheden ikke ere stillede til at overtage dette Hverv eller det dermed forbundne Ansvar. Hvad Følgen af Alt dette vil blive, forekommer mig let at forudsæ. Det vil være, at den Frihed, som vi